

Kronik

Kulturkalender

Kulturkalender, der udkommer som del af *Diamanten*, giver et samlet overblik over sæsonens udstillinger, koncerter, foredrag og arrangementer. Det samme gør den elektroniske kulturkalender, som findes via adressen <www.kb.dk>.

Bøger og bibliotek

Byggeriet KBA 112

Det Kongelige Bibliotek er nu i gang med anden etape af KBA 112, med et nyt universitetsbibliotek for humaniora og med nye magasiner.

Det Kongelige Bibliotek har ventet længe på at komme videre med 2. etape af det nye byggeri ved Københavns Universitet på Amager. Byggeriet har været planlagt siden 1999, men er koblet sammen med universitetsbyggeriet, der er forsinket, og er derfor ligeledes blevet forsinket. Nu er det imidlertid besluttet, at byggeriet sættes i gang, og arbejdet er startet.

Hovedprincipperne, som arkitektfirmaet Dissing og Weitling tager udgangspunkt i, er:

1. Det Kongelige Biblioteks nuværende universitetsbibliotek for humaniora ligger som en integreret del af Københavns Universitet på Amager og rummer områder til publikumsbetjening, magasiner, kontorer mv., i alt 3.210 m². Lokalerne, der skal overgå til andet formål, er for små og for uhensigtsmæssigt indrettede, bl.a. mangler der i høj grad læsepladser. Derfor skal der etableres et nyt universitetsbibliotek i forbindelse med bibliotekets nuværende lokaler på Njalsgade 112. Målet er at stille udvidede og

mere tidssvarende faciliteter til rådighed.

2. Det Kongelige Biblioteks nuværende magasinkapacitet er opbrugt. Biblioteket har en årlig tilvækst på ca. 2.000 hylde-meter materialer. Biblioteket har behov for at få etableret nye magasinfaciliteter i forbindelse med bibliotekets nuværende lokaler på Njalsgade 112. Biblioteket har af hensyn til sin langsigtede magasinplanlægning for etablering af klimastyrede magasiner til afløsning af eksisterende uegnede magasiner og til dækning af tilvækst indtil 2018 behov for 86 hyldekilometer magasin, hvoraf 24-38 hyldekilometer - gerne mere - forventes anbragt i Njalsgade 112.

3. Kulturministeriet fremlagde i foråret 2003 "Udredning om bevaring af kulturarven", som gav anledning til en forespørgselsdebat i Folketinget den 15. maj 2003. I udredningen fastslås det, at etableringen af betryggende magasiner med et stabilt klima er det vigtigste element i udformningen af en bæredygtig bevaringspolitik. På baggrund heraf er det en forudsætning, at de magasiner, der etableres, lever op til de krav, der i dag må stilles til bevaring af biblioteksmaterialer, herunder at en del af magasinkapaciteten etableres som kolde magasiner til særlige materialetyper som f.eks. foto og film.

Ifølge tidsplanen starter byggeriet i det tidlige forår 2006, er færdigbygget i efteråret 2007 og åbningen sker i begyndelsen af 2008.

Netadgang med egen bærbar pc på alle Det Kongelige Biblioteks betjeningssteder

Som noget nyt gives på alle bibliotekets betjeningssteder nu adgang til, at lånerne kan få internetadgang fra egne bærbare pc'er.

Der er på læsesale og i publikumsområderne etableret et stort antal net-

stik, og har pc'erne et trådløst netkort, er det ligeledes muligt at få internetadgang fra disse. For at kunne få internetadgang fra egen bærbare pc og for at kunne benytte Det Kongelige Biblioteks opstillede publikumspc'er kræves der log-in. D.v.s at man skal være i besiddelse af lånerkort til biblioteket. Log-in er det samme, som anvendes til Rex/Fjernadgang til Elektra.

Fotografi i Diamanten

I bogen *Fotografi i Diamanten* giver kultur- og museumschef Ingrid Fischer Jonge et både personligt og professionelt indblik i en række af de centrale værker, der findes i Det Nationale Fotomuseum. Der fokuseres på både danske og udenlandske fotografer, og på fotografier fra slutningen af 1850'erne og frem til 1999.

Fotografi i Diamanten fortæller om Danmarks største offentlige samling af fotografi og er henvendt til enhver, der er interesseret i fotografi eller billedkunst.

Bogen kan købes i Diamantens boghandel eller bestilles via Det Kongelige Bibliotek. Pris 325 kr. For medlemmer af Diamantklubben 270 kr.

Eventyrbog til indvandrerfamilier 2005

H.C. Andersen er dansk, han er aparte, han elskede hele sit liv det, der er skævt og mislykket, han er så klog på os mennesker. Netop derfor er han som verdens eventyrdigter nummer eet elsket over hele kloden. I år er det 200 år siden, han blev født.

Det er en smuk tanke at fejre jubilæet med en eventyrbog til de mange nye danskere. En gave til familier med anden etnisk herkomst. En gave til familier, der oprindeligt kommer fra et andet fædreland. Seks eventyr på dansk og samme seks eventyr oversat til disse familiers modersmål. I alt trykkes gaven på 6 indvandrersprog, dertil

Else Hasselriis' Nattergalen, 1927.

en dansk-dansk bog med H.C. Andersens oprindelige tekst og en dansk tekst bearbejdet, så teksten er let forståelig på nudansk. De valgte indvandrersprog er: arabisk, tyrkisk, bosnisk, urdu, somalisk og farsi.

Ideen her er ganske enkelt at producere disse bøger og forære bogen som en eventyrgave til de indvandrerfamilier, der bor her til lands. Folkebibliotekerne i de enkelte kommuner kan kontakte deres borgere og fortælle om projektet, eventyrgavebogen kan så hentes på biblioteket, som samtidig sammen med skolen og lokale oplysningsforbund inviterer til en bred vifte af kulturelle aktiviteter henne om hjørnet kan ske ned i kælderen. En flot manifestation for at fejre H.C. Andersen og hans geniale virke.

Eventyrene er mangfoldige, forslaget her er udvalgt med tanke på noget karakteristisk for os danske, noget til drenge og noget til piger, lange historier og korte

ditto, eventyr fra forskellige årtier. Derfor er valget faldet på: *Den grimme Ælling, Prinsessen på Ærten, Klods Hans, Nattergalen, Det er ganske vist og Fyrtojet*.

Samarbejdspartnere: H.C. Andersen 2005 Fonden, Biblioteksstyrelsen, Danmarks Biblioteksforening, Statsbiblioteket med Indvandrerbiblioteket, Danmarks Biblioteksforening, Integrationsministeriet, Undervisningsministeriet og Det Kongelige Bibliotek

H.C. Andersen på arabisk - et eventyrprojekt

I samarbejde med Det Danske Kulturinstitut i Damaskus forestår Det Kongelige Bibliotek oversættelsen af H.C. Andersens samtlige 156 eventyr til arabisk.

Direktør Erland Kolding Nielsen præsenterede 13. januar 2005 første del, ialt 23 eventyr, af oversættelsen af H.C. Andersens eventyr på arabisk i Bibliotheca Alexandrina. Han sagde bl.a.:

„Digteren siger selv: ”...mine Eventyr vare lige saa meget for de Ældre som for Børnene, disse forstode kun Staffagen og som modne Folk saae og fornåm de først det Hele. At det Naive var kun en Deel af mine Eventyr, at Humoret var egentligt Saltet i dem”; og „Man skulde i Stilen høre Fortælleren, Sproget maatte derfor nærme sig det mundtlige Foredrag; der fortaltes for Børn, men ogsaa den Ældre skulde kunne høre derpaa“. I selvbiografien *Mit Livs Eventyr*, 1855, opsummerer han: „Jeg havde i det først udkomne Hefte [...] paa min egen Maade, givet gamle Eventyr, hvilke jeg havde hørt som Barn; den Tone hvori de endnu klang for mig, var mig den naturligeste, men jeg vidste nok, at den lærde Critik vilde dadle dette Sprog; for altsaa at stille Læseren paa et Standpunkt, kaldte jeg dem *Eventyr, fortalte for Børn*, uagtet min Mening

حورية البحر الصغيرة

بعيداً في عمق البحر يكون لؤلؤ الماء بزرقة أزهار القنطريون الجميلة، نقبا كأصفي زجاج، ولكنه عميق جداً، أصمق من أن يصل أي جبل مرساة إلى قاعه. يلزم العديد والعديد من أبراج الكنائس، الواحد فوق الآخر كي تنورن القاع إلى ما فوق سطح البحر. هناك يعيش بنو البحر. من الخطأ أن نعتقد بأن ما هناك هو مجرد قاع رملي أبيض عاز. لا، فهناك في الأسفل تنمو أعجب الأشجار والنباتات ذات السيقان

H.C. Andersen: Den lille havfrue. Fra 23 eventyr oversat til arabisk. 2005.

var, at de skulde være baade for Børn og Ældre“.

H.C. Andersen skriver for det indre barn i os alle, den kerne, der har umiddelbar adgang til personlighedens oftest skjulte, men altid virkende lag; og samtidig for den modne voksnes eftertanke. Hans værk handler om enhvers personlighed, med lyse og mørke sider, positive og negative egenskaber; om tilværelsens vilkår, overgangen fra barn til voksen, ægthed og uægthed; og om sociale kræfter, modgang og opstigen, uretfærdighed og – undertiden - retfærdighed; han gennemlyser i sine bedste eventyr både individ og samfund kritisk, men med stor humor.

H.C. Andersen på arabisk

H.C. Andersen lader én af sine personer sige: ”Jeg finder, at Eventyr-Digtningen er Poesiens meest udstrakte Rige, det naaer fra Oldtids blodrygende Grave til den fromme

barnlige Legendes Billed-bog, optager i sig Folke-Digtningen og Kunst-Digtningen, det er mig Repræsentanten for al Poesie, og den, som mægter det, maa heri kunne lægge ind det Tragiske, det Komiske, det Naive, Ironien og Humoret, og har her baade den lyriske Streng, det Barnligtfortællende og Naturbeskriverens Sprog til sin Tjeneste". Det er digterens egen beskrivelse af sit sprog, og det giver et godt udgangspunkt for præcisering af hans særlige sprogbrug: det mundrette i ubesværet kombination med poesiens rigt udviklede udtryk. H.C. Andersen beriger og forfiner talesproget med sin originale sprogbehandling.

I arabisk litteratur kunne man måske sammenligne H.C. Andersens eventyr med 1001 Nat og Kalilah wa-Dimnah, tilsat undertoner af den tidlige arabiske ørken-digtningens fintmærkende naturbeskrivelser og maqâmât al-Harîrî's eller al-Mutanabbî's begavet-muntre leg med ordenes dobbelt-betydninger. 1001 Nats sprog er præget af middelarabisk talesprog, og 1001 Nat har aldrig rigtig været anerkendt som lødig litteratur i den arabiske verden – ganske som folkeeventyrene ikke regnedes med til den danske skønlitteratur; men de blev en del af grundlaget for H.C. Andersens fortællekunst, og det lykkedes ham i de bedste eventyr at lade det enkle talesprog bære en kunstnerisk dybde, der sjældent genfindes i den skriftsprogligt prægede litteratur.

Heri ligger også den særlige vanskelighed ved at oversætte H.C. Andersen til arabisk. Oversætter man ham til regelret klassisk sprog, mister man fornemmelsen af den uformelle sammenhæng, sproget afspejler: en voksen fortæller for børn – og for sig selv samtidig. Oversætter man til talesprog får man ganske vist meget lettere ved at gengive en lang række småord, udbrud og dagligdags vendinger, der findes i

de enkelte arabiske talesprog, men ikke i standardarabisk; til gengæld mister man kunstnerisk elegance. Løsningen har været at holde fast i standardarabisk som grundmedium, men give skriftsproget en talesprogsnær rytme og lejlighedsvis lade talesprogs-elementer og nyskabelser medvirke til at gengive H.C. Andersens stil.“

Eventyrene i den første udgivelse er udvalgt, så de omfatter tekster fra alle perioder i digterens produktion. De er fortrinsvis korte, og de kræver ikke særligt forhåndskendskab til danske forhold.

H.C. Andersen: *Eventyr og fortællinger*. Oversat til arabisk af Duna Ghali. Udkom i januar 2005 i mere end 100.000 eksemplarer trykt i bogform som gratis bilag til 9 aviser i 8 arabiske lande.

Oversættelsen til arabisk og udgivelsen af udvalget af eventyr er sket med støtte fra H.C. Andersen 2005 Fonden, Danmark, og Bikubenfonden.

En større udgave med flere eventyr og dyberegående præsentationer og analyser vil blive udgivet i løbet af 2005.

Sjælden Tidebog

Boghistoriske Samlinger erhvervet en sjælden tidebog, *Horae in laudem beatissime virginis Marie, ad usum Romanum*, udgivet i Paris af Thielman Kerver i 1546. Bogen indeholder bl.a. en række helsides, ukolorerede træsnit med de motiver som var gængse i 14-1500tallets tidebøger, såsom Bebudelsen og De hellige tre konger. Træsnittene havde Kerver overtaget efter den anden fremtrædende parisisk bogtrykker, Geoffroy Tory. Tory udgav i 1525 en tidebog hvor disse italiensk-inspirerede træsnit optræder for første gang. Et af træsnittene forestiller De hellige tre konger af hvem den ene – Balthasar – efter traditionen var sort.

Det er han også i Torys træsnit, og denne sortfigursteknik med den slående kontrastvirkning er netop et af de træk Tory havde hentet i samtidens italienske træsnit.

Tory var nyskabende i forhold til den ældre generation af parisiske bogtrykere, blandt hvem en af de betydeligste var Thielman Kervers far af samme navn. Den ældre Thielman Kerver, der stammede fra Koblenz, havde specialiseret sig i bl.a. tidebøger. Efter hans død o. 1520 havde hans enke Yolande Bonhomme ført trykkeriet videre, og siden gik tre af deres børn også ind i firmaet, deriblandt altså den yngre Thielman Kerver.

Tidebogens nyere historie er velbelyst. Formodentlig i begyndelsen af 1900-tallet blev den erhvervet af den store engelske håndskriftsamler C.W. Dyson Perrins, hvis formue var grundlagt bl.a. på produktionen af Worcestersauce. Hans bogsamling blev solgt hos Sotheby's i 1946, og Kervers tidebog blev sandsynligvis ved den lejlighed købt af William Foyle, en af grundlæggerne af den berømte boghandel Foyle's på Charing Cross Road i London. Både Foyles og Dyson Perrins' eks-libris ses i bogen. Foyles bogsamling blev solgt hos Christie's i 2000, og siden blev bogen erhvervet af den nyligt afdøde danske bogsamler Bjarne Saxhof.

Det Kongelige Bibliotek købte bogen på Bruun-Rasmussens auktion over bogsamleren Bjørn Saxhofs bøger i slutningen af 2004.

Direktør, professor dr. Dieter Lohmeier, Schleswig-Holsteinische Landesbibliothek, Kiel, fratrådte 24. januar 2005

Dieter Lohmeier er en mangeårig ven og samarbejdspartner for Det Kongelige Bibliotek.

Ved receptionen talte overbibliotekar Steen Bille Larsen på Det Kongelige

Biblioteks vegne og sagde bl.a.:

„Professor Lohmeier har været en *kulturel* brobygger mellem Schleswig-Holstein og Danmark. Når talen på Det Kongelige Bibliotek falder på Dieter Lohmeier er det altid med de bedste erindringer om et frugtbart samarbejde. På Det Kongelige Bibliotek opfattes Dieter Lohmeier som en kær kollega.

Der har igennem årene været et frugtbart udstillingssamarbejde mellem vore to institutioner med udstillinger, som bl.a. er vist både i Kiel og København. Til disse udstillinger har vi sammen produceret udstillingskataloger, hvoraf flere er kommet i serien *Schriften der Schleswig-Holsteinischen Landesbibliothek*. Lad mig nævne *Geflüchtet unter das dänische Strohdach, Wir deutsche Juden, Friedrich Ludwig Aemilius Kunzen og Gottorf im Glanz des Barok*. Om Gottorperbiblioteket som dansk krigsbytte har dr. Lohmeier også skrevet i Det Kongelige Biblioteks videnskabelige tidsskrift *Fund og Forskning*.

Professor Lohmeier har også stor interesse for musik og på dette felt har vi også samarbejdet, f.eks. ved udgivelsen af den store monumentale J.P.E. Hartmann-brevudgave i fire bind.

Som et eksempel på den kulturelle brobygning vil jeg ligeledes fremhæve at professor Lohmeier sammen med Gert Wilhelm Trube har udgivet publikationen *Missale Slesvicense 1486. Ein Meisterwerk des Frühdruckers Steffen Arndesi* 2001, med Schleswig-Holsteinische Landesbibliothek som udgivende institution. Missale Slesvicense må betragtes som et boghistorisk monument både syd og nord for den nuværende grænse. Ingen af de fire bevarede eksemplarer af dette tidlige tryk er komplette; to af dem, herunder det bedst bevarede, tilhører Det Kongelige Bibliotek.

Brobygningen har jeg yderligere fået bekræftet ved i sidste uge at gå ind på Landesbibliotheks hjemmeside, hvor jeg kan se, at der i denne vinter er foredrag om vores fælles historie, f.eks. 15. februar i år: *Der deutsch-dänische Krieg 1864. Ursachen, Verlauf, Mythenbildung*. Historien om vor fælles skæbne er udtømmelig. Det er Professor Lohmeiers interesse også.“

Det Kongelige Bibliotek på nettet

Efterlyste bøger

Efter opklaringen af det store tyveri af ældre bøger i Det Kongelige Biblioteks samlinger har biblioteket nu lagt følgende materiale på Internet:

- En hjemmeside for efterlysning af manglende bøger: www.kb.dk/missingbooks/
- En liste over endnu manglende bøger trykt mellem 1501-1700. Listen vil blive ført op til 1950 senest i 31. maj.
- 4 lister over de bøger, som er blevet genvundet til biblioteket under opklaringen af tyveriet.
- Byrets- og landsretsdomme over de hælerisigtede.
- Bibliotekets Redegørelse til Kulturministeriet om tyverierne i 1970erne.

Retroprojekter

Status for Danske Samlinger 1482-1959
Retroinddateringen af katalogerne for 1.-2. Samling i Danske Samlinger, der dækker årene 1482-1959, har været i gang i en år-række. Projektet er nu så langt at indholdet i

de alfabetiske skuffer for 1.-2. Samling kontrolleres imod, hvad der allerede er indskannet på grundlag af *Bibliotheca Danica*, den trykte nationalbibliografi, der omfatter danske tryk frem til 1840.

Dette arbejde består i en gennemgang fra A - Ø af den alfabetiske katalog og opslag af samtlige alfabetiske sedler. Poster i REX får påført opstillingssignatur, hvis den mangler, skannefejl fra den maskinelle indlæsning bliver rettet og der produceres poster på de titler, der endnu ikke har en post i REX.

Om få år forventes således langt hovedparten af disse samlinger at være søgbare i REX.

Følgende alfabetiske sedler er pr. 1. januar 2005 søgbare i REX: A-L.

Status for Udenlandske Afdelings Ældre Samling

I 2001 påbegyndtes retro-konverteringen af Udenlandske Afdelings Ældre Samling med det formål at gøre samlingerne søgbare i REX. Ældre Samling er Det Kongelige Biblioteks bestand af udenlandsk trykt litteratur fra ca. 1450 til 1949. Katalogen, der er anlagt i begyndelsen af 1800-tallet, består af 159 systematiske protokoller fordelt på 266 bind og 530.000 håndskrevne katalogkort, som forventes at resultere i ca. 400.000 bibliografiske poster.

Retrokonverteringen sker på grundlag af de systematiske protokoller, som indtastes side for side.

I alt er følgende systematiske grupper nu søgbare i REX: 119, 142, 143, 144, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 165, 166, 168, 174, 177, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, AS., AFR., REL., FILOS., GEOGR., Sfv., i alt ca. 182.000 poster.

H.C. Andersen og musikken – en webpræsentation

'H.C. Andersen og musikken' er et velkendt tema inden for Andersen-forskningen og i den omfangsrige litteratur om hans liv og virke. Og med god grund. Blandt meget andet interesserede H.C. Andersen sig også for musik. Han havde en god sangstemme og ville gerne have været sanger på Det Kongelige Teater, men så langt rakte talentet alligevel ikke. I stedet blev den senere verdensberømte forfatter en ivrig teater- og koncertgænger. Både i Danmark og på sine mange rejser i udlandet opsøgte og overværede han operaer, et utal af koncerter og mere intime musikalske foredrag. Hans musikkendskab og –interesse hjalp ham også, når der skulle vælges sange til de vaudeviller og eventyrkomedier, han skrev. De kendteste af datidens danske komponister havde et forholdsvis nært forhold til Andersen, og han kendte også en række udenlandske komponister og musikere personligt.

Andersens digte, dramatiske tekster og eventyr har inspireret en lang række komponister. I Det Kongelige Biblioteks præsentation vises et udvalg af hans poetiske tekster i deres samspil med musikalske fortolkninger. I udvalget sættes spot på forskellige emner inden for de mange sange: operaarier, vaudevillesang, en national sang, en børnesang, en julesang etc. Både udenlandske og danske komponister er repræsenteret – Andersens samtidige såvel som senere kunstnere. Blandt de udvalgte sange og repræsenterede komponister kan nævnes 'Barn Jesus i en Krybbe laa' (Niels W. Gade, Johan Christian Gebauer og Henrik Rung), 'Danse, danse Dukke min' (Fini Henriques og Leopold Rosenfeld), 'I Danmark er jeg født' (Henrik Rung, Poul Schierbeck og Sebastian), 'Snedronningen' (J.P.E. Hartmann, Niels W. Gade og Carl

Nielsen), 'Martsviolerne' (Robert Schumann og Niels W. Gade) samt en række sange af Edvard Grieg.

For hver titel fortælles lidt om teksten og musikkens historie. Udgivelsen er rigt illustreret og derudover bringes de trykte noder og i flere tilfælde også komponistens nodemanuskript og Andersens autografe håndskrift. Mange af sangene kan også høres i et musikeksempel.

Det Kongelige Biblioteks webpræsentation af "H.C. Andersen og musikken" er udarbejdet og redigeret af medarbejdere i Musik- og Teaterafdelingen og Håndskriftafdelingen og kan ses på følgende adresse: www.kb.dk/elib/noder/hcamusik/

H.C. Andersen - Udvalgte manuskripter til digte nu online

Hensigten med Det Kongelige Biblioteks nye webudgivelse er at give en bredere kreds af læsere af H.C. Andersens digte mulighed for at studere - og nyde - en række af de mange originalmanuskripter til hans digte, der befinder sig i Det Kongelige Biblioteks samlinger.

Der er altså ikke tale om (endnu) et udvalg af hans digte som sådan. Det er manuskriptbestanden, der har været udgangspunktet, og i udvælgelsen af manuskripterne til de 62 (kendte og mere ukendte) digte, er der lagt vægt på at vise eksempler fra H.C. Andersens tidligste ungdom til dødsåret 1875, og på de mange typer af digte, han skrev gennem årene. Endvidere er der i en del tilfælde bragt flere versioner af det samme digt, så man får en mulighed for at følge arbejdet fra udkast til færdiggørelse.

Blandt de udvalgte manuskripter kan nævnes „Det døende Barn“, „Poetisk Spiseseddel“, „Konen med Æggene“, „Pandebeen, Øiesteen o.s.v.“, „Jylland“,

„Negerkongens Datter“ samt en lang række af de digte, H.C. Andersen skrev under sit ophold i Spanien i 1862.

At der er fokuseret på netop manuskripterne fra Spanien skyldes dels, at de med nye optagelser i bedre kvalitet skal erstatte webudgivelsen fra 1999, dels at de giver et helt enestående indblik i, hvordan den næsten 60-årige digter under inspiration af den urovækkende skønhed, han var omgivet af, spontant kunne nedkradse nogle „glødende“ linjer, der senere blev til nogle af hans bedste digte.

I tilknytning til de enkelte manuskripter, der kan være vanskelige at tyde, bringes endvidere digtets tekst. Den tekstversion, der anvendes, er med enkelte anførte undtagelser hentet fra den kommende udgave af H.C. Andersens samlede digte i Det Danske Sprog- og Litteraturselskabs og Gyldendals igangværende udgivelse af de samlede værker, *ANDERSEN*, og som af udgivelsens hovedredaktør, Klaus P. Mortensen, velvilligt er stillet til rådighed som manuskript.

Udgivelsen, der er en del af Det Kongelige Biblioteks bidrag til belysning af H.C. Andersens liv og værk i anledning af 200-års dagen i 2005, er støttet økonomisk af *HCA2005 Fonden*, og kan ses på følgende adresse: www.kb.dk/elib/mss/hcadigt/

Spændende mulighed for online-lån af musik

Det Kongelige Bibliotek er nu også kommet med på Bibliotekernes Netmusik. Herfra er det muligt at låne eller lytte til et stort udvalg af dansk musik fra 1982 og frem som download fra internettet.

Alle musikalske genrer er repræsenteret, og udvalget udvides løbende. Man kan låne et track (et nummer) som enten 1-dags lån eller 7-dages lån, og for at afspille

musikken kræves Windows Media Player. Man skal være tilmeldt som låner på Det Kongelige Bibliotek for at benytte denne indgang til Bibliotekernes Netmusik, som er resultatet af en aftale mellem de danske biblioteker og musikkens rettighedshavere. Basen indeholder pr. 1.1. 2005 lidt over 80.000 numre.

Samlingen af cirkusprogrammer

Samling bestående af programmer fra cirkus i hele verden kan nu søges i REX.

Gennem en årrække modtog Det Kongelige Bibliotek fra forfatteren og folke-mindesamleren Anders Enevig en stor mængde programmer fra cirkus, isshows, varietéer o.l. Disse donationer er løbende blevet suppleret med tilkøb. Samlingen består af programmer fra cirkus i hele verden, fortrinsvis fra optrædere i Europa; og den omfatter tillige danske cirkus med optræden i Danmark og udlandet, samt endvidere en lille brevvæksling med oplysninger om samlingens proveniens.

I 2004 er programmerne blevet sorteret og ordnet samt efterfølgende registreret i bibliotekets samlinger som småtryk under fællestitlen „Cirkusprogrammer“, som dermed også er søgeordet i REX.

Den hellige Edmunds martyrium og hans officium (tidebøn) med neumer nu online.

Håndskriftafdelingen har publiceret en digital faksimile af håndskriftet GKS 1588 4°, som rummer både tekst og musik om den hellige Edmund, der i 800-tallet var konge af East Anglia. Her kæmpede han ivrigt mod de danske vikinger, der dog endte med at slå ham ihjel. Håndskriftet er fremstillet i anden halvdel af 1000-tallet i Bury St. Edmunds, hjemstedet for hans jordiske rester siden 1013, og indeholder bene-

diktnermunken Abbo af Fleury's beretning om kong Edmunds martyrium fra sidste del af 900-tallet.

Abbos tekst efterfølges af et officium for samme helgen. Den musikalske notation er, ligesom teksten, nedfældet på pergamentsiderne i smukke, egale strøg af en rutineret og omhyggelig engelsk skriver.

Celebreringen af St. Edmund blev en del af kirkens liturgi kort efter 1013, og håndskriftet er sandsynligvis den tidligste kilde til hans Officium. Desværre er de angelsaksiske neumer, der kan ses fra side 28, skrevet uden underliggende linier, og man kan således ikke tyde dem med sikkerhed.

Nyt i Den Nationale Billedbase:

Danskernes egen historie - i albumform

Billedsamlingens næsten 2500 album er nu alle søgbare i [REX](#). Samlingen indeholder primært kendte som ukendte danskeres familiealbums med private optagelser, rejseminder og andet. Andre albums indeholder for eksempel fotos fra Danmarks besættelse, De Vestindiske Øer, billeder fra Kina og Japan ved århundrede skiftet, erotiske postkort og meget mere.

Udstillinger

Diamanten - set af bladtegneren Claus Seidel

Museet for Dansk Bladtegning i Det Kongelige Bibliotek.

Bladtegneren Claus Seidel illustrerede *Det Kongelige Biblioteks Årsberetning 2003*. Resultatet var flot og festligt, og derfor blev tegningerne vist på Galleri-gangen indtil 26. februar 2005.

Claus Seidel, født 1946, debu-

Tegning af Claus Seidel fra Det Kongelige Biblioteks Årsberetning 2003.

terede i 1966 som bladtegner i *Land og Folk*. Fra 1985 var han tilknyttet *BT* og tegnede desuden til en række fagblade. Fra 1990 er han med i redaktionen på *Svikmøllen*.

Claus Seidel er bl.a. teatertegner og har i den egenskab besøgt de allerfleste danske scener, store som små og dermed set flere tusinde forestillinger. Hans teater-tegninger har et andet blik på en forestilling end andre tegneres. Han så at sige anmelder en forestilling gennem tegningen. Der fokuseres ikke på solisten alene, men snarere på samspillet og på helhedsindtrykket.

Tegningerne fra Det Kongelige Bibliotek viser låneren i trance foran en computerskærm, unge studerende der i en pause fra studierne på læsesalen lige skal checke mobilen for sms'er, turisterne der flittigt bruger kameraet - tegninger fra

bibliotekets hverdagsliv.

Claus Seidels tegninger fra Diamanten kunne ses i bibliotekets åbningstid fra 10. december 2004 indtil 26. februar 2005.

En fotograf kom til egnen

Andreas Fritz (1828-1906) var blandt andet elev af malerne Christen Købke og Wilhelm Marstrand, og han afbrød sin militære karriere for at koncentrere sig om maleriet - efter at have deltaget i treårskrigen og et par års officerstjeneste.

Fritz bosatte sig i begyndelsen af 1860erne i Århus hvor han arbejdede som portræt- og landskabsmaler samt fotograf. Han fotograferede som han malede - malede som han fotograferede: smukke, velkomponerede billeder med fine detaljer.

Udstillingen i Oktogonen viser en serie billeder fra Viborg kanten, blandt andet fra Hald. At Andreas Fritz netop kom til egnen skyldes måske ikke blot den storslåede natur, som gav herlige motiver for en landskabsfotograf, men også at der i disse år var en mere aktuel interesse for Viborg-egnen på grund af domkirkebyggeri og lejren ved Hald.

Udstilling i Oktogonen frem til 1. april 2005.

Digterens teaterdrømme

– H. C. Andersen og Teatret

H. C. Andersen fylder 200 år i 2005. Men Andersen er ikke årets eneste 200 års jubilær. Sammen med sine to jævnaldrende, balletmester August Bournonville og komponisten J. P. E. Hartmann, satte han et præg på den danske nationalscene igennem flere årtier.

H. C. Andersen besad en livslang og aldrig svækket kærlighed til teatret. Noget af det allerførste han gjorde efter i 1819 –

som fjortenårig – at være ankommet til København fra Odense, var at forsøge sig på scenen; som danser, sanger, korist og statist. Dog uden større held.

Bedre blev det, da Andersen begyndte at skrive for teatret. Han fik en lang række dramaer, lystspil og vaudeviller opført på den danske nationalscene og på danske og udenlandske privatteatre. Der er faktisk ikke den teatergenre, han ikke fik afprøvet.

Andersen, Hartmann og Bournonville samarbejdede ved flere lejligheder om en række sceniske værker i form af operaer og balletter og deres iscenesættelse. Nævnes kan operaen *Liden Kirsten*, som Andersen skrev tekst til, Hartmann komponerede og Bournonville satte i scene og koreograferede.

Udstillingen giver indblik i denne side af Andersens åndelige virksomhed og belyser, hvordan Andersens teaterinteresse fik betydning på store dele af hans prosa og digtning. Det vil bidrage til en bredere litteraturhistorisk forståelse af hans livsværk.

Udstillingen vises i Rotunden indtil 22. oktober 2005

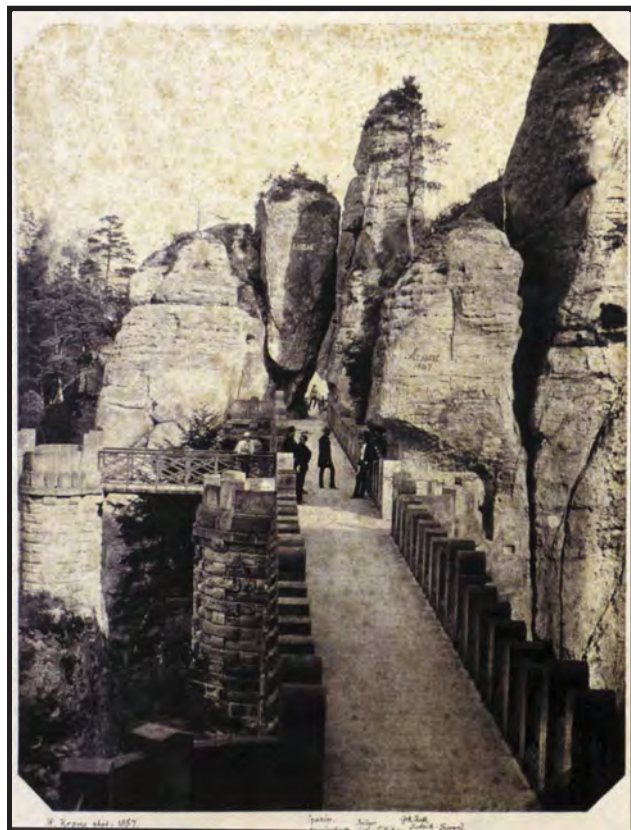
Skygebilleder

H.C. Andersens rejse til Dresden og Sachsisk Schweiz i 1831

Udstilling i Det Nationale Fotomuseum om H.C. Andersens rejse til Dresden og Sachsisk Schweiz i digtning, malerkunst og fotografi.

'At rejse er at leve'. Allerede som ganske ung rejste H. C. Andersen ud i verden – til Dresden. Her mødte han et landskab, hvis dramatiske skønhed gav inspiration til både Andersen og mange andre af samtidens kunstnere.

Hvor mange ved, at H. C. Andersen rejste til Dresden i 1831 – på sin første udlandsrejse – 26 år gammel? Un-

Basteibrück. Fotografi af Hermann Krone (Tyskland, 1827-1916): Basteibrücke, 1857. Saltpapir, 400 x 320 mm. (Det Kongelige Bibliotek)

dervejs førte han flittigt dagbog, og efter hjemkomsten skrev han en rejseskildring, der senere blev udgivet under titlen: *Skyggebilleder fra en Reise til Harzen, det sachsiske Schweiz etc. etc., i Sommeren 1831.*

Fra Dresden rejste Andersen ud i Elbsandsteingebirge, kendt som Sachsisk Schweiz. Et særegent bjerglandskab med stumpe taffelbjerge, sandstenspyramider, søjlegrupper med lodrette vægge og snævre bugtede slugter. Med romantikken og dens søgen efter det sublime opdagede man bjergenes sande majestæt. Særlig Caspar David Friedrichs motiver verden er vel nærmest utænkelig uden disse tinder, slugter og ind-

kapslede tåger. I hans fodspor fulgte I.C. Dahl og adskillige andre malere.

Få år efter Andersens rejse blev jernbaner, dampskibe og fotografi nye sensationelle muligheder. I 1853 drog dresdener fotografen Hermann Krone ud i Sachsisk Schweiz på den første 'fotografiske landskabstour' for at fotografere det 'romantiske' natursceneri. Resultatet fra denne og senere rejser udgav han på eget forlag i utallige variationer.

Digteren, maleren og fotografen Nutiden er derfor i besiddelse af tre synsvinkler på Sachsisk Schweiz: digterens, male-

rens og fotografens. Til dette kan føjes musikkens, idet de selv samme bjerge og slugter var inspirationskilde for Carl Maria von Webers opera *Der Freischütz*, på dansk *Jægerbruden*. Det er dette univers, som udfoldes på udstillingen *Skyggebilleder*.

En dokumentarisk afdeling vil ved hjælp af skrifter, portrætter og dokumenter berøre de impulser Andersen modtog fra tysk åndsliv. Dresden og dens omegn præsenteres ved hjælp af kort, skitser og fotografier.

En oplevelseszone udgør udstillingens anden afdeling. Med Andersen som det centrale omdrejningspunkt skabes der visuelle og akustiske områder, som beskriver naturen i Sachsisk Schweiz set med digterens, malerens og fotografens blik.

Helt centralt indgår en præsentation af fotografen Hermann Krones værker med en enestående original dokumentation af Krones fotografiske undersøgelser fra Dresden og Sachsisk Schweiz.

Udstillingen vises i Det Nationale Fotomuseum i Rotunden indtil 28. maj 2005.

Foredrag

7. december 2004: *Den kinesiske bogs udviklingshistorie belyst med eksempler fra Det Kongelige Biblioteks samlinger* for 'Forening for Boghaandværk' af Bent L. Pedersen, Orientalisk Judaistisk Afdeling, med 24 deltagere.

Arrangementet *Kinesiske dage* indeholdt bl.a. et foredrag 19. januar: Kinesisk nytår - en levende tradition, ved Bent Lerbæk Pedersen.

I Kina har man fejret nytåret som fest i mindst 2.000 år. Tidspunktet for det kinesiske nytår beregnes efter månekalen-

deren og falder indenfor perioden 21. januar til 19. februar. I 2005 var det kinesiske nytår 9. februar.

I det gamle Kina var de folkelige guder meget vigtige elementer, for nytårsfestlighederne går meget på at sige pænt farvel til det gamle år og forsøge at sikre sig et godt nyt år. Det sidste sker bl.a. ved, at man affyrer fyrværkeri.

Traditionelt rejser Køkkenguden op til himlen og aflægger rapport over familiens handlinger i det forgangne år. Efter denne rapportering stiger guden ned til familien og dens vej gennem det nye år er derefter afstukket. Andre guder kommer på inspektionstur ved nytårstid til familien og kan ligeledes få betydning for familiens skæbne i det nye år.

Familien prøver også at harmonisere deres egne forhold og forsøger at afværge ulykker. I dag er tigerdansen blevet en vigtig del af forberedelsen til nytåret alle steder. I ældre tider var dansen primært en frugtbarhedsskik på landet, mens den nu mest er et rigdomssymbol. Bent Lerbæk Pedersen fortalte om det kinesiske nytårs mange skikke og traditioner.

Sæsonens fem foredrag om H.C. Andersen er – sammen med to udstillinger - Det Kongelige Biblioteks bidrag til fejringen af H.C. Andersens 200 års fødselsdag i år. Med bidragene gives et nuanceret billede af H.C. Andersen som kunstner og menneske.

Foredragene handlede om ting, der lå Andersen dybt på sinde. Hans livslange venskaber, passionerede følelser for musik og teater samt den uudslukkelige oplevelsesiver og nysgerrighed, der prægede hele hans liv og færden.

Foredragsrækken indledtes onsdag 26. januar kl. 19 hvor Kirsten Dreyer i *Et venskab en brevveksling* fortalte om H.C.

Andersens nære og livslange venskab med Signe Læssøe.

Onsdag 9. februar kl. 19 gav Klaus P. Mortensen i *Pendulmanden – Manden og værket* en karakteristik af det sammen-satte menneske H.C. Andersen og reflekterede over myten om Andersens eget eventyrlige liv.

Onsdag 23. februar kl. 19 fortalte Inger Sørensen i *Et livslangt venskab* om H.C. Andersens tilknytning til komponisten J.P.E. Hartmann, som både var en nær ven og en frugtbar samarbejdspartner.

Onsdag 30. marts kl. 19 fortæller Ursula Fugmann i *Skygebilleder* om Andersens rejse til Dresden og hans betagelse af de smukke fremmede landskaber.

Foredragsrækken afsluttes 20. april med Knud Arne Jürgensen, der under titlen *Digterens teaterdrømme* taler om Andersens passion for teatret samt hans forsøg på at opnå berømmelse via scene.

Chokolade - foredrag, smagsprøver og film

29. januar 2005

Chokolade kaldes også for gudernes føde. På årets første fuldmåneaften var det muligt at høre om, smage på og se chokolade. Eftermiddagen indledtes af Søren Sylvest fra Valrhona/Chokolade Compagniet, som fortalte om kakaobønner, fair trade, chokoladetyper og kvalitet. Derefter var der smagsprøver på udsøgte chokolader fra Valrhona. Der afsluttedes med den forførende franske film *Chocolat*, hvor Juliette Binoche har hovedrollen som den unge mor, der vender op og ned på en hel landsby med sine fortryllende chokolader.

Møllehave & Andersen

– **En samtale om H.C. Andersen**

4. februar 2005

To af landets største H.C. Andersen kendere – forfatteren Johannes Møllehave og journalisten Jens Andersen – mødtes denne aften i en samtale om digteren Andersen. Begge er fremragende formidlere og deler Andersens lyst og evne til at fortælle geniale historier. Møllehave og Andersen kom godt omkring nationalikonet og eventyrdigteren.

Der blev talt om papirklip, eventyr, breve, digte, teater, dagbøger og meget mere. Så det var en fornøjelig aften i selskab med Møllehave og Andersen.

Som præsten så det

Om Oldsagskommissionens præsteindberetninger, Nationalmuseets fødsel og arkæologiens barndomsår

24. februar 2005

Tidsskriftet *Skalk* fik i 2004 H.O. Langeprisen for dets populærvidenskabelige formidling af arkæologi og kulturhistorie. Ved foredraget i februar fortalte redaktør Christian Adamsen fra Skalk om grundstenen til vores dages Nationalmuseum: Den Kongelige Kommission af 1807. Et af kommissionens første initiativer var at udsende en spørgeliste til landets præster. Der kom mange finurlige svar, som bl.a. afspejlede et land i hastig forandring. Men listen er også en lidt overset brik i fortællingen om den solide folkelige forankring, som arkæologien og historien med tiden fik i Danmark.

Musikarrangementer

En aften om kinesisk musik

20. januar, Blixen & café øieblikket

Hvis vi har en forestilling om kinesisk musik, indskrænker den sig som regel til Beijing-opera, men den mangfoldighed, der præger Kinas 1,3 milliard store befolkning, kommer naturligvis også til udtryk i landets musik-

kultur. Cand.phil. i kinesisk kultur Vivi Kjær har i en årrække beskæftiget sig med landets mange musiktraditioner og -instrumenter. Hun begyndte *En aften om kinesisk musik* med et foredrag, hvor hun med lydseksempler og dias gav en generel indføring i kinesisk musikkultur. Derefter var der en uformel koncert i café øieblikket: Musikerne David Zi Yue Zhang, Zhao Li og Karen Hsiao-lan Ku Laursen spiller hhv. på dizi (bambustværfløjte), pipa (strenginstrument) og zheng (et citarignende strenginstrument). Der kan købes forfriskninger i caféen.

En aften om kinesisk musik var en del af *Kinesisk nytår i Diamanten*.

Publikums ønskekoncert

5. februar, Dronningesalen

Lysten har været drivkraften ved programlægningen i serien *Lieder i Diamanten*, og der sluttedes af med publikums egne sang- og liedlyster! Det har nemlig i 2004 været muligt at aflevere lied-ønsker, og Det Kongelige Bibliotek ville gerne takke for den store interesse. Tyske og danske komponister kom ind på en sikker 1. plads, og vi glædede os over at præsentere fire af musikscenens bedste yngre danske navne: sopranen Signe Asmussen, mezzosopranen Hanne Fischer, tenoren Mathias Hedegaard og barytonen Michael Lindberg i Beethovens *Adeläide*, lieder af Schumann, 8 vekselsange fra Wolfs *Italienisches Liederbuch*, sange af Lange-Müller og af Carl Nielsen, bl.a. *Irmelin Rose* og *Æbleblomst*.

Marie Rørbech og Diamantensemblet: Den romantiske

8. februar 2005, Dronningesalen

DiamantEnsemblet har tradition for at invitere gæster, og når temaet for koncerten 8. februar var *Den romantiske*, var det naturligt

at vælge en pianist. Navnet er Marie Rørbech, en af Danmarks mest efterspurgte yngre pianister, som ud over at vinde Nordisk Pianistkonkurrence i 2001 og bære titlen DR Kunstner i 2003 modtog P2-prisen/DMA Klassisk 2004 "Bedste solo-udgivelse" og "Årets bedste udgivelse" for cd'en med sonater og variationer af Haydn (Classico). Marie Rørbech har spillet mange sonatekoncerter og har været solist med de fleste danske symfoniorkester, og så er hun – og det er sådan vi mødte hende med DiamantEnsemblet – en ivrig kammermusiker. Programmet ved DiamantEnsemblets første koncert i år, *Den romantiske*, var Schumanns Adagio og allegro, Schuberts Arpeggione-sonate, Schumanns Fantasiestykker og Dvoráks Strygekvintet.

Debutkoncert: Søren Rastogi, klaver

9. februar 2005, Dronningesalen

Da kordirigenten Nishiki Sano debuterede i Dronningesalen i 2004, havde han bl.a. Beethovens *Korfantasi* på programmet, og værkets stort anlagte klaversolo var lagt i hænderne på pianisten Søren Rastogi. Nu var det hans tur til at debutere fra Det Kgl. Danske Musikkonservatorium, og han havde valgt at præsentere sig i et rent solo-program med musik af bl.a. C.P.E. Bach, Robert Schumann, Franz Liszt og Alberto Ginastera. Søren Rastogi har ud over sine år på konservatoriet i København hos docent Tove Lønskov og docent Niklas Sivelöv studeret på Hochschule der Künste i Berlin.

BILL & JULIA

Komisk opera af Bent Lorentzen

Jesper Buhl, basbaryton

Niels-Ole Bo Johansen, basun

Henrik Larsen, slagtøj

11. februar 2005, Dronningesalen

Bent Lorentzen er en af dansk musiklivs me-

get produktive komponister, ikke mindst når det gælder musikdramatik; 13 snart 14 operaer tæller værklisen. I anledning af hans 70-års fødselsdag 11. februar, kunne publikum opleve hans komiske opera *Bill & Julia* fra 1991 - en opera om en kat med én eneste medvirkende sanger og et orkester bestående af trombone og slagtojt. *Bill & Julia* er teatermusik, der appellerer umiddelbart til den forudsætningsløse og samtidig tiltaler den fordringsfulde! Semikoncertant opførelse.

H.C. Andersens Fyrtøjet

Familiekoncert med Karla og de eventyrlige musikanter

26. februar 2005, Dronningesalen

Karla og de eventyrlige musikanter har fået Fuzzy til at arrangere sin iørefaldende musik til det uopslidelige H.C. Andersen-eventyr *Fyrtøjet*, så den passede til ensembles instrumenter. Her blev eventyret fortalt af Christine Skou – kendt som Kaj og Andreas legekammerat, Karla – og fire glade musikanter: Rune Most på fløjte, Henrik Goldschmidt på obo, John Kruse på klarinet og Lotte Toftemark ved flyglet. Der kom en Soldat marscherende hen ad Landevejen; Én, to! Én, to ...

Erhvervelser

Kort- og Billedafdelingen, Billedsamlingen

Album med amatørfotos fra Grønland og specielt fra livet omkring kryolitudvindingen i Ivigtut. Samlet af E. W. Lund, som var ingeniør ved minen omkring 1930.

Album med fotos fra Frederik IX og dronning Ingrid's besøg i Island 1956. Det var kongeparrets første besøg efter adskillelsen i 1944.

Fotografier fra Det Kongelige Teaters privatteaterarkiv. En større samling af skuespillerportrætter og billeder fra forestillinger på københavnske privatteatre fortrinsvis fra begyndelsen af 1900-tallet.

Musik- og teaterafdelingen

Miguel Aguilar: *Sonatina para Saxofón Tenor y Violonchelo*. Partitur. Kopi af autograf, dateret 2002.

A.P. Berggreen. Samling af fem tidlige Beethoven-nodetryk, der har tilhørt den danske komponist.

Felix Hildebrandt: *Träumerei*. For sang og klaver. Autograf, dateret Berlin 8. maj 1931.

Svend-Ove Møller: *Ciacona og Fuga* i b Moll for orgel. Autograf, dateret Nykøbing Falster 25. juli 1934, tilegnet organist Valdemar Hansen.

Carl Nielsen: *Commotio* i trykt udgave fra Samfundet til Udgivelse af Dansk Musik 3/40 (1932). Med Peter Thomsens registreringsangivelser.

Carl Nielsen: *Trio for Pianoforte, Violin og Violoncello*. Manuskript, afskrift.

C. Nielsen: *Vor Barndoms Bæk* (Mandskor). Manuskript, ifølge overlevering en tidlig komposition af Carl Nielsen fra hans periode på Musikkonservatoriet.

Poul Schierbeck: *Lægen*. For mandskor. Kopi af autograf.

Hakon Schmedes: *2 i et Glashus. Mimisk Ballet i 1 akt*. Partitur. Autograf, dateret 1912.

Sven Erik Werner: *Drømmebilleder* for blæserkvintet 1973. Partitur. Kopi af autograf.

August Winding. Samlebind indeholdende kompositioner af danske komponister fra 1800-tallet, nedskrevet af Winding og andre til Septima Fyhn, født Storck, i årene 1854-1860.

Orientalisk og Judaistisk Afdeling

En tibetansk Mandala-samling på 45 håndskrifter fra Det Ydre Mongoliet. Samlingen består hovedsagelig af Mandala'er i farver på papir, men en mindre del er malet på tekstiler. Samlingen bærer tydelig præg af at have været i regulær anvendelse. Kan dateres fra midten af 1800-tallet til ca. 1930.

Et sæt på ti geomantiske kort med fem til otte håndtegnede og håndkolorerede tegninger per kort fra Tibet : Lagt mellem to dækplader af pap beklædt med fin silkebrokade. Kortene anvendes til at finde velegnede steder at placere telte, bygninger og gravpladser. Ca. år 1900.

Erdene iin tusa erdem iig nomlogson hemeegdehu orushibai. Mongolsk håndskrift med buddhistiske bønner på otte aflange blade. Bønnerne skal hjælpe til at dæmpe vrede, beskytte mod sygdom og hjælpe en disciple til at opnå religiøs viden. Fra sen 1800-tallet.

Mongolsk håndskrift omhandlende de syv stjerner der danner det mongolske stjernebillede: *Doloon obgon*. Håndskriftet er nedskrevet ca. 1850 på otte aflange blade.

Et hidtil ukendt mongolsk håndskrift med titlen: *Tsoft tüülder Zhanguyn hatun u eguden ese hurtsa medel butugebu iin yosu tegun i oiriin nomlol luga shildestei orshibai* på 54 aflange blade Værket handler om at foretage spådomme ved en terning. Nedskrevet ca. 1900.

Mongolsk og tibetansk bloktryk: *Dran-pa-nyer-bzhag-las, dag-gi-las-phra-mo-spong-pas, ri-rab-lhum-pöi-bang-rim-gnyis-par, gnas-yul-la-chags-par-byed-pa-zhes-pai-lhar-skye-tshul-ni* på 294 blade i tværformat. En illustreret manual om de pinsler man kan blive udsat for i det buddhistiske helvede. Illustrationerne er håndkolorerede. Trykt omkring 1850. Biblioteker har i forvejen to andre variationer af det buddhistiske helvede på mongolsk – et håndskrift fra 1800-tallet og et litografi fra tidlig 1900-tallet.

Publikationer

Aktuelt fra Håndskriftafdelingen. Elektronisk nyhedsbrev, der udkommer ti gange om året (jan.-juni, sept.-dec.). *Aktuelt fra Håndskriftafdelingen* findes via *Nyheder* på adressen <www.kb.dk>, hvorfra der også er mulighed for at tegne abonnement. Gratis.

Aktuelt fra Kort- og Billedafdelingen. Elektronisk nyhedsbrev, der bringer nyt om Kortsamlingen, Luftfotosamlingen, Billedsamlingen, Det Nationale Fotomuseum og Museet for Dansk Bladtegnings. *Aktuelt fra Kort- og Billedafdelingen* findes via *Om biblioteket* på adressen <www.kb.dk>, hvorfra der også kan tegnes abonnement. Gratis.

Aktuelt fra Musik- og Teaterafdelingen. Elektronisk nyhedsbrev, der udkommer hver anden måned. *Aktuelt fra Musik- og Teaterafdelingen* findes via *Nyheder* på adressen <www.kb.dk>, hvorfra der også er mulighed for at tegne abonnement. Gratis.

Aktuelt om foredrag og andre kulturaktiviteter i Den Sorte Diamant. Elektronisk nyhedsbrev. *Aktuelt om foredrag og andre kulturaktiviteter i Den Sorte Diamant* findes via *Nyheder* på adressen <www.kb.dk>, hvorfra der også er mulighed for at tegne abonnement. Gratis.

Aktuelt om koncerter og andre musikarrangementer. Elektronisk nyhedsbrev. *Aktuelt om koncerter og andre musikarrangementer* findes via *Nyheder* på adressen <www.kb.dk>, hvorfra der også er mulighed for at tegne abonnement. Gratis.

Carl Nielsen: Works/Værker. Published by the Carl Nielsen Edition, The Royal Library/

Udgivet af Carl Nielsen Udgaven, Det Kongelige Bibliotek: Edition Wilhelm Hansen, Copenhagen:

Orchestral Works 2/Orkesterværker 2: Ved en ung kunstners Bære. For Strygeorkester, Andante lamentoso - *Saga-Drøm*, Opus 39 - *Nærmere Gud til Dig.* Parafraze for Blæseorkester - *Pan og Syrinx*, Opus 49. Naturscene for Orkester - *Rhapsodisk Ouverture.* En Fantasirejse til Færøerne - *Bøhmisk-Dansk Folketone.* Parafraze for Strygeorkester. Edited by/Udgivet af Peter Hauge og Niels Bo Foltman. 2005. xlvii, 139 s. Ill. Fol. (*Series II. Chamber Music.* Volume 8/*Series II. Kammermusik.* Bind 8). Partitur. Kr. 652,80

H. C. Andersen Eventyr 2005

Redaktion: Jytte Hilden og Claus Olsen. H.C. Andersens originaltekst gengivet efter Det Danske Sprog- og Litteraturselskabs tekstkritiske udgave 2003. Det Kongelige Bibliotek. 2005. Gratis. Ikke i handelen. *Arabisk.* Arabisk oversættelse: Duna Talib Ghali. ISBN 87-7023-585-6.

Bosnisk. Bosnisk oversættelse: Milena Rudep og Ljupè Munāanoviā. ISBN 87-7023-584-8.

Urdu. Urdu oversættelse: Nasar Malik. ISBN 87-7023-578-3.

Persisk. Persisk oversættelse: Fereydun Vahman. ISBN 87-7023-579-1.

Somali. Somali oversættelse: Ahmed Diria Liban. ISBN 87-7023-582-1.

Tyrkisk. Tyrkisk oversættelse: Adil Erdem. ISBN 87-7023-581-3.

Nudansk. Bearb. af H.C. Andersens originaltekst til nudansk: Kirsten Ahlburg og Karl Aage Kirkegaard. ISBN 87-7023-580-5.

Jonge, Ingrid Fisher: *Fotografi i Diamanten.* Det Kongelige Bibliotek, 2004. 232 s, rigt ill. Fol. ISBN 87-7023-446-9. Kr. 325. For medlemmer af [Diamantklubben](#) 270 kr.

Forsiden: Teaterdekoration med linedansere. H.C. Andersens papirklip i Det Kongelige Bibliotek. Laage Petersens samling 658. Udklip til Hanne Henriques Seidelin. 1859.

Bagsiden: *Fotografi i Diamanten*. Bogen fortæller gennem 17 kapitler om en række af de mange centrale værker, der findes i Det Nationale Fotomuseum. Bogen sætter først og fremmest fokus på fotografier fra perioden omkring fotografiets opdagelse og frem til fotografer født i 1940'erne. *Fotografi i Diamanten* giver et indblik i Danmarks største offentlige samling af fotografi og er oplagt for enhver, der interesserer sig for fotografi eller billedkunst i almindelighed.

Ingrid Fischer Jonge: *Fotografi i Diamanten*. Det Kongelige Bibliotek, 2004. 232 s., rigt illustreret. Kr. 325,-

FOTOGRAFI I DIAMANTEN